

RETOUCHER - (2) Leven vanuit de idylle

Inleidend op lezing

In veel Bijbeluitgaves staan tussen de teksten titeltjes die niet behoren tot de oorspronkelijke tekst, bijvoorbeeld: 'Jezus geeft vijfduizend mensen te eten' of in een andere vertaling: "Spijziging van de vijfduizend". De Duitse theoloog Gerhard Lohfink merkt op dat die titels niet zo gelukkig gekozen zijn. Na de viering ontvangen we graag nieuwe suggesties ... We kunnen ook opteren om de titeltjes weg te laten.

Lezing

Toen de apostelen zich weer bij Jezus voegden, brachten zij Hem verslag uit over alles wat zij gedaan en onderwezen hadden. Daarop sprak hij tot hen: "Komt nu eens zelf mee naar een eenzame plaats om alleen te zijn en rust daar wat uit." Want wegens de talrijke gaande en komende mensen hadden zij zelfs geen tijd om te eten. Zij vertrokken dus in de boot naar een eenzame plaats om alleen te zijn. Maar velen zagen hen gaan en begrepen waar Hij heenging; uit al de steden kwamen mensen te voet daarheen en waren er nog eerder dan zij. Toen Jezus aan land ging, zag Hij dan ook een grote menigte. Hij voelde medelijden met hen, want zij waren als schapen zonder herder, en Hij begon hen uitvoerig te onderrichten. Toen het al laat was geworden, kwamen zijn leerlingen naar Hem toe en zeiden: "Deze plek is te eenzaam en het is al laat. Stuur hen weg om naar de hoeven en dorpen in de omtrek te gaan en daar eten te kopen." Maar Hij gaf hun ten antwoord: "Geeft gij hen maar te eten." Zij zeiden Hem daarop: "Moeten wij dan voor tweehonderd denariën brood gaan kopen om hun te eten te geven?" Hij zeide tot hen: "Hoeveel broden hebt ge? Gaat eens kijken." Na zich op de hoogte gesteld te hebben zeiden ze: "Vijf, en twee vissen." Nu gaf Hij hun opdracht te zeggen dat allen zich groepsgewijze zouden neerzetten op het groene gras. Zij gingen zitten in groepen van honderd en van vijftig. Hij nam de vijf broden en de twee vissen, sloeg de ogen ten hemel, sprak de zegen uit, brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen om ze aan de mensen voor te zetten; ook de twee vissen verdeelde Hij onder allen. Allen aten tot ze verzadigd waren. Men haalde aan brokken en aan wat er aan vis over was twaalf volle korven op. Het waren vijfduizend mannen, die van de broden gegeten hadden.

Mc.6,30-44

Overweging

Naar aanleiding van deze tekst willen we jullie een vraag voorleggen. Een beetje duiding om de vraag wat in te leiden:

In de Oudheid zijn er twee verschillende manieren om te eten. Het gewone, dagelijkse eten namen zij, zoals wij, zittend tot zich. Zodra zij echter een feest vierden gingen zij aan tafel aanliggen. In dit verhaal worden de kussens weggelaten en vervangen door het vele groene gras dat Marcus opzettelijk vermeldt. Bij een feestmaal blijft er altijd over ... dit verhaal gaat dus over een feestelijke overvloed. Spijziging doet te veel denken aan maaltijden in schoolrefters of aan voedselbedelingen ... Maar het gaat hier wel degelijk over een festijn.

Waarom vertelden de vroegchristelijke gemeenten dergelijke verhalen? Wat had Jezus met festijnen en wat hadden festijnen met de heerschappij van God te maken? Volgens de bijbelse theologie heel veel. We kennen de tekst uit Jesaja: "De HEER van de machten richt op deze berg voor alle volken een feestmaal aan met uitgelezen wijnen en verrukkelijke gerechten, (...)"

Voor de profeten ligt dit alles nog in de toekomst. Jezus verkondigt echter: deze toekomst is er nu al.

In dit verhaal reageren de leerlingen: “Stuur de mensen weg, dan kunnen ze zelf in de dorpen in de omgeving eten gaan kopen” ...ze bekijken de werkelijkheid alsof die uit twee onderscheiden domeinen bestaat: het domein van het Rijk Gods, dat ze op het spirituele niveau situeren enerzijds, en het domein van de rest van het leven.

Jezus accepteert deze tweedeling niet. Het Rijk Gods is niet enkel een ‘spirituele zaak’. Maar ook het énklenigen van materiële noden volstaat niet om de rijkelijke overvloed van het rijk Gods te doen oplichten.

Wat cruciaal is in de tekst is het zinnetje: “Zij gingen zitten in groepjes van honderd en van vijftig.” Dat het uiteindelijk lukt om van een massa, gemeenschappen te maken: dat is het wonder.

Honderd mensen kan je kennen van gezicht. Van vijftig mensen kan je het telefoonnummer of mailadres bijhouden. Die honderd mensen kan je aanspreken als je een verhuis moet organiseren en hiermee geen raad weet, ... Met vijftig mensen kan je lief en leed, geboorte en afscheid, vreugde en verdriet delen. We delen niet enkel brood, maar het hele bestaan. In de Handelingen lezen we: “Er was immers niemand onder hen die gebrek leed.”

Ja ja ... mooi gezegd! Maar in de praktijk durft het wel eens tegen te vallen! De christelijke gemeenschap is geen ideaal plaatje en dat is het nooit geweest. Ook niet in de eerste gemeenschappen. Hier moeten we een onderscheid maken tussen ‘idealiseren’ en ‘leven vanuit de idylle’.

Idealiseren is het kritiekloos doen passen van de werkelijkheid in een bedacht concept.

Leven vanuit de idylle daarentegen is leven van verlangen. En dat verlangen is ons, door iets of iemand anders (de Andere?) in ons hart gelegd. En dat verlangen is NU al deels een realiteit.

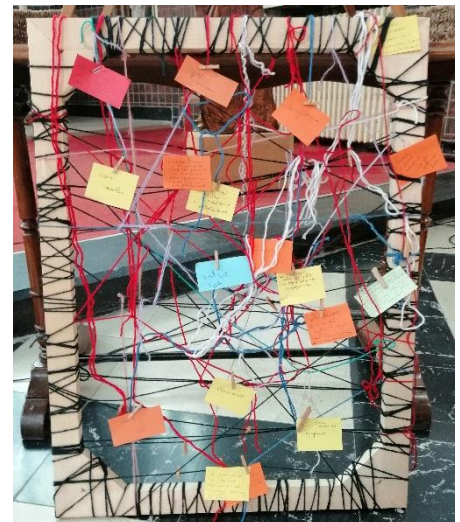
Wij kunnen nu al dat overvloedige feestmaal ervaren en vieren.

Wij kunnen nu al liggen in het groene gras.

En nu komen we bij de vraag die we aan deze gemeenschap willen stellen:

- Waar zie jij, nu al, iets van deze idylle?
- In déze gemeenschap of in kleine of grote groepen, kringen rondom ...
- In ontmoetingen met mensen onderweg?

Tommy Vandendriessche en Mieke Feijtraij
De Lier, 12 september 2021



Inspiratiebron: Gerhard Lohflink (2001), *Heeft God de kerk nodig?* Gent, uitg. Carmelitana (vertaling van: *Braucht Gott die Kirche*), pag. 192-198)